

Prof. ir. J. E. Alberda (1926 2010)

-landmeter, bruggenbouwer, gentleman-

Op 13 januari overleed prof. ir. Jouke Alberda op 83-jarige leeftijd.

Hij werd geboren in 1926 in Oss, volgde daar de HBS en ging vervolgens naar de MTS (tegenwoordig HTS) richting werktuigbouwkunde; deze studie werd na een jaar onderbroken door de chaotische toestanden na Market Garden. Hij kwam toen als tolk bij de contraspionage van de Canadese MP.

In maart 1945 meldde hij zich, als Nederlands dienstplichtige, als vrijwilliger voor de bevrijding van Nederlands Indië, en na een opleiding bij de genie die in Engeland werd gegeven, ging hij in september 1946 voor ruim drieëneenhalf jaar scheep naar de Oost. Het tekent hem dat hij over zijn Canadees- Engels- Nederlandsindische periode in de jaren '90 een artikelenreeks schreef in een reünistenblad van de 7-decemberdivisie.

Hoe werd Alberda geodeet in plaats van werktuigbouwkundige? Terug in Nederland onderging hij een studiekeuzetest, waarbij hij attent werd gemaakt op deze toen nieuwe studierichting, een jaar daarvoor gestart aan de TU Delft.

Hij studeerde in 1954 dus af als een van de eerste studenten die de nieuwe opleiding voor geodetisch ingenieur volgden. Hij werd medewerker bij de leerstoel van prof. Baarda. Zijn carrière verliep vlekkeloos van assistent tot wetenschappelijk hoofdmedewerker.

In die laatste rang kreeg Alberda een functie aangeboden als bouwgemachtigde voor het nieuwe geodesiegebouw. Hij heeft zich uitstekend van zijn taak gekweten en kon in 1975 Prins Claus de openingshandeling voor 'zijn' nieuwe gebouw laten uitvoeren.

In 1970 werd Alberda lector bij de werkeenheid Mathematische Geodesie en Landmeetkunde. Op 23 april hield hij zijn intrede "De Overzichtgever". In zijn rede geeft hij een duidelijke omschrijving van het vakgebied landmeetkunde waarop hij werkzaam wilde zijn. Niet alleen gaf hij onderwijs aan de geodetische studenten, maar ook was hij docent bij de faculteiten Mijnbouwkunde en Civiele Techniek. In de Onderafdeling was men blij dat men er een docent met bestuurlijke kwaliteiten bij had gekregen en werd hij meteen maar tot decaan verkozen.

In 1975 werd de onderafdeling der Geodesie een van de dertien zelfstandige Afdelingen van de toenmalige Technische Hogeschool. Dat betekende dat er allerlei bestuurlijke functies moesten worden ingevuld. Zo werd de functie van Beheerder aan Alberda toebedeeld.

In het jaar daarop werd zijn boek "Inleiding Landmeetkunde", uitgegeven. Daarmee creëerde hij een nieuw leerboek voor studenten van de Technische Universiteit Delft en de Technische Hogeschool Utrecht. Alberda's leerboek beleefde acht drukken.

In 1980 werden op de universiteiten de rang van lector opgeheven en werd Alberda hoogleraar. Voor hem bracht dit geen grote verandering met zich mee, omdat hij nog steeds deel uitmaakte van de werkeenheid die onder leiding stond van prof. Baarda. Deze verandering kwam wel toen hij deze twee jaar later opvolgde. Zo kreeg hij de

leiding over de werkeenheid Mathematische Geodesie en Landmeetkunde en over het Laboratorium voor Geodetische Rekentechniek.

Hij bleef zichzelf, hij ging niet op de toer van nieuwe theorievorming om zijn voorganger naar de kroon te steken, maar bleef zorg dragen voor goed onderwijs. Zijn aandacht ging vooral uit naar het up to date houden van zijn standaardwerk over de landmeetkunde. Toen hij in 1986 opnieuw werd gekozen tot decaan van onze faculteit werd het allemaal wel erg zwaar en nam hij het wijze besluit om in 1988 terug te treden.

Van 1980 tot 1992 was hij secretaris van de Rijkscommissie voor Geodesie. In deze functie kreeg hij te maken met de overgang naar de KNAW per 1 jan. 1990.

Alberda heeft naast zijn loopbaan aan de TU Delft ook een grote rol gespeeld in het geodetische verenigingsleven. Toen hij in 1955 bij de TU ging werken stond het vakgebied in het teken van het FIG-Congres, dat in 1958 in Nederland gehouden zou worden. Zijn baas, Prof. Baarda, was Secretaris Generaal van de FIG, en Alberda kreeg, mede door zijn fenomenale beheersing van het Engels, een grote rol in de voorbereiding van dit Congres. De Nederlandse aansluiting bij de FIG was een taak van de NLF, één van de daarbij aangesloten verenigingen was de Vereniging CLGI. Alberda was als 'niet-kadastrale'geodeet daarvan lid, en later vele jaren bestuurslid. Zo maakte hij in de jaren '60 de mislukte fusie van CLGI en K&L mee (en de mislukte toetreding tot NGL). Toen het in 1970 wel van een fusie kwam door de oprichting van de NVG, trad hij toe tot het eerste bestuur daarvan. Deze vereniging trad tien jaar later alsnog toe tot NGL, en wederom werd hem gevraagd om bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen voor de realisatie van de overgang, nu als voorzitter van de NVG (1979 -1983), en als vertegenwoordiger van de NVG in het NGL-bestuur. Dit samengaan was nog niet bij alle leden – aan beide zijden - even populair. Houding en stijl waren dus belangrijk in de wat gevoelige situatie, en hij heeft met zijn rust, wijsheid en charme de argwaan tegen 'de Delftenaren' snel weten weg te nemen.

In dezelfde jaren stond de eigen NVG plotseling voor een bijzondere en zeer omvangrijke opgave, namelijk het organiseren van een PC Meeting (bestuursvergadering met klein congres) van de FIG in 1982, als plotselinge vervanger van Maleisië. Dit werd, in juni 1982 in Den Haag, onder leiding van gastheer Alberda, een groot succes, met 130 buitenlandse deelnemers. Jouke Alberda bleef tot lang na zijn bestuurstijd en pensionering actief voor het vakgebied, door tijdschriftartikelen en bijvoorbeeld een wetenschappelijk In Memoriam van Baarda voor het jaarboek 2005 van de NCG.

Prof. Dr. Ir. M.J.M. Bogaerts
Dr. Ir. H. Quee.